

ქართული ენისა და ლიტერატურის საგამოცდო ტესტის შეფასების კრიტიკულები

I. ტექსტის რედაქტირება (20 ქულა)

I. მორფოლოგიურ-ორთოგრაფიული და სინტაქსური შეცდომები	10ქ.
ამ ტიპის ყოველ შეცდომაზე მაქსიმალურ შეფასებას (10) აკლდება თითო ქულა.	
II. სტილისტური ხარვეზები	2ქ.
ამ ტიპის ყოველ ხარვეზზე მაქსიმალურ შეფასებას (2) აკლდება თითო ქულა.	
III. პუნქტუაციური შეცდომები	6ქ.
ამ ტიპის ყოველ შეცდომაზე მაქსიმალურ შეფასებას (6) აკლდება თითო ქულა.	
IV. მექანიკური შეცდომები და ტექსტური უზუსტობები	2ქ.
ამ ტიპის ყოველ შეცდომაზე მაქსიმალურ შეფასებას (2) აკლდება თითო ქულა.	

I ვარიანტი

ჰალიკარნასი, დღევანდელი ბოდრუმი, მცირე აზიის ერთ-ერთი ულამაზესი ქალაქი იყო. მის მთავარ დირსშესანიშნაობას წარმოადგენდა მეფე მავსოლის დიდებული აკლდამა. სამარხის მშენებლობა მეფის სიცოცხლეშივე დაიწყო. არქიტექტორთა ჩანაფიქრით, სამარხს, როგორც ყველაზე მდიდრულ ნაგებობას, ქალაქი უნდა დაემშვენებინა. ეს იყო ბერძნული ტაძრის მსგავსი შენობა. იგი შემცული იყო მარმარილოს ქანდაკებებითა და ბარელიეფებით, რომლებიც იმდროინდელმა საუკეთესო მოქანდაკებმა შექმნეს. ბარელიეფებზე გამოსახული სცენები ამორქალებთან ბერძენთა ბრძოლას განასახიერებდა (ასახიერებდა).

მავსოლე გარდაიცვალა ძველი წელთაღრიცხვის IV საუკუნის 50-იან წლებში. იგი დაკრძალეს მის მიერვე აგებულ აკლდამაში, რომელსაც მავსოლეს პატივსაცემად მავზოლეუმი უწოდეს. XIV საუკუნეში მავზოლეუმი ძლიერმა მიწისძვრამ დაანგრია. იგი საბოლოოდ განადგურდა XV საუკუნეში ჯვაროსნების შემოსევის შედეგად. ოქროსა და განძეულობის მაძიებლებმა სამარხი მთლიანად გაძარცვეს. ჯვაროსნები კედლებიდან მარმარილოს ფილებს გლეჯდნენ, ქანდაკებებს ამსხვრევდნენ. ჰალიკარნასის ნანგრევებზე მათ ააშენეს პირქუში და მიუვალი სიმაგრე – (,) წმინდა პეტრეს ციხე.

XIX საუკუნის 50-იან წლებში მავზოლეუმის მიმდებარე ტერიტორიაზე დაიწყო არქეოლოგიური გათხრები. არქეოლოგებმა მავზოლეუმის ნაშთები, ბარელიეფები და ქანდაკებების ფრაგმენტები აღმოაჩინეს, რამაც მის მრავალ საიდუმლოს მოჰყვინა ნათელი.

II ვარიანტი

კუნძულ როდოსის მოსახლეობას სწამდა, რომ მას მზის დმერთი იცავდა. როდოსელებმა გადაწყვიტეს ჰელიოსის გიგანტური ქანდაკების (კოლოსის) აგება, რათა ამით პატივი ეცაოთ თავიანთი მფარველისათვის. თავდაპირველად თიხისაგან გამოიძერწა ფიგურა, რომელიც გარედან ჯერ ცვილით, შემდეგ კი ისევ თიხით იფარებოდა. ცვილის საშუალებით თიხის ორ ფეხის ერთმანეთისაგან აცალკევებდნენ და მათ შორის ბრინჯაოს ასხამდნენ. როდესაც ლითონი ცივდებოდა, თიხის გარსს ამტვრევდნენ, ფიგურას ფხეკდნენ და აპრიალებდნენ. ქანდაკებას ნაწილნაწილ აკეთებდნენ და იარუსებდად აწყობდნენ.

სამუშაოები 12 წლის გაგრძელდა. ჰელიოსის ქანდაკება მარმარილოს კვარცხლბეკზე იდგა და მას გვირგვინით შემცული ჭაბუკის სახე ჰქონდა. ქანდაკების სიმაღლე 37 მეტრი იყო. მის სანახავად უამრავი მოგზაური მოდიოდა. 56 წლის შემდეგ ქანდაკება ძლიერი მიწისძვრის გამო დაინგრა (ძლიერმა მიწისძვრამ დაანგრია). როდოსელებს რამდენჯერმე უცდიათ, რომ ფეხზე წამოეუქნებინათ დამხობილი გოლიათი, მაგრამ მათი ყველა ცდა მარცხით დამთავრებულა. ბოლოს ის იყიდა ერთმა მდიდარმა ვაჭარმა, რომელმაც ნაწილებად დაშლილი ქანდაკება 900 აქლემის მეშვეობით გაიტანა.

მეცნიერები დიდხანს იპვლევდნენ, როგორ გამოიყურებოდა როდოსის კოლოსი. ქანდაკების შექმნისა და აღმართვის როტული ტექნიკის გამო იგი მსოფლიოს საოცრებად ითვლება.

III ვარიანტი

ბაბილონი მდებარეობდა დღევანდელი ერაყის ტერიტორიაზე, მდინარე ევფრატის ნაპირებზე. ნაბუქოდონოსორის მეფობის დროს იგი აღმოსავლური კულტურის ერთ-ერთი უდიდესი ცენტრი გახდა. მოგზაურებს კველაზე მეტად იზიდავდა დაკიდული ბაღები. ბაბილონის დედოფალი, მიდიის მეფის ასული, თავის ქვეყანაში მიჩვეული იყო აყვავებულ მთებსა და ტყებს და ეს უსიცოცხლო ადგილი არ მოსწონდა. მეფეს თავისი საყვარელი მეუღლისათვის ეს ბაღები აუგია, რათა მისთვის ცხელსა და უტყეო ბაბილონში ცხოვრება შეემსუბურებინა. მისი ბრძანებით, იშვიათი მცენარეები მრავალი ქვეყნიდან შემოუტანიათ.

ნაგებობას ჰქონდა პირამიდის ფორმა და შედგებოდა ოთხი იარუსებს სვეტები იჭერდა. თითოეული სვეტის სიმაღლე ოცდასუთი მეტრი იყო. ბაღები ირწყვებოდა ევფრატის წყლით, რომელიც იქ სპეციალური წყალსაქაჩი ბორბლებითა და ტყავის ჭურჭლით აჰკონდათ. სარწყავ წყალს რომ არ გაეურნა, იარუსების ზედაპირი ჯერ ლერწმით იფარებოდა, შემდეგ კი მასზე ნოჭიერი მიწა იყრებოდა. ამდენად, მაღალი კოშკის ფართო იარუსებზე გაშენებული ბაღები საკმაოდ რთული ნაგებობა იყო.

შეამდინარეთის მკიდრნი თიხას ზელდნენ და საშენ მასალად იყენებდნენ, რაც ძალიან იაფი ჯდებოდა. სამწუხაროდ, თიხა გამძლე არ იყო, ამიტომაც ბაბილონელთა ნაგებობების კვალიც არ დარჩა.

IV ვარიანტი

ქალაქი ალექსანდრია ალექსანდრე მაკედონელმა დააარსა. მეფის აზრით, ეს ქალაქი უნდა გამხდარიყო უმნიშვნელოვანების საგაჭრო ცენტრი და ნავსადგური. მეფეს სურდა, რომ კუნძულ ფაროსზე მანამდე არნახული სიდიდის შუქურა აეშენებინათ. მართლაც, შუქურა, რომელიც ძელი წელთაღრიცხვის III საუკუნეში აიგო, მეცნიერებისა და ტექნიკის უდიდესი მიღწევა იყო. კოშკის გუმბათში ენთო ჩაუქრობელი ცეცხლი, რომლის შუქი ლითონის სარკეებით ძლიერდებოდა და სიბრძეები გზას უჩვენებდა ხომალდებს. სარკეების სისტემა სხვა პრობლემასაც წყვეტდა, კერძოდ, მეთვალყურეებს გემების შემჩნევა მანამ შეეძლოთ, სანამ ისინი ქალაქს მიუახლოვდებოდნენ.

დროთა განმავლობაში ალექსანდრიის უბე სილიოთ აივსო. XII საუკუნეში შუქურამ ფუნქცია დაკარგა, რადგან პორტში ხომალდების შესვლა უკვე შეუძლებელი გახდა. XIV საუკუნეში შუქურა ძლიერი მიწისძვრის გამო დაინგრა (ძლიერმა მიწისძვრამ დაანგრია). მისი ძალით აშენდა თავდაცვითი ნაგებობა, რომელიც დღემდე დგას კოშკის ადგილზე, ხოლო ბრინჯაოს ფირფიტებისაგან მონეტები დაამზადეს.

1994 წელს მყვინთავებმა შუქურის ნარჩენები იპოვეს, შემდეგ კოსმოსიდან გადაღებული ფოტოების მეშვეობით დანარჩენი ნაწილებიც აღმოაჩინეს. სავარაუდოდ, კოშკის სიმაღლე 134 მეტრი უნდა ყოფილიყო. როგორც ჩანს, იმ დროისათვის ალექსანდრიის შუქურა ყველაზე მაღალი ნაგებობა იყო დედამიწაზე.

II. არგუმენტირებული ესეს შეფასების კრიტერიუმები

I კრიტერიუმი

№	დაგალების პირობის აღეკვატური გაგება და გააზრება	ქულები
1.	დავალების პირობა აღეკვატურადაა გაგებული.	2
2.	დავალების პირობა ნაწილობრივ არააღეკვატურადაა გაგებული.	1
3.	დავალება მოლიანობაში არააღეკვატურადაა გაგებული.	0 ნაწერი აღარ სწორდება

II კრიტერიუმი

№	ნაშრომის აგება	ქულები
1.	ნაშრომი კარგადაა ორგანიზებული, მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგი-კურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადად გამოყოფილი.	1
2.	ნაშრომში დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა და/ან იგი ორგანიზებული არ არის.	0

III კრიტერიუმი

№	მსჯელობის დასაბუთება	ქულები
1.	მსჯელობა დამაჯერებლადაა დასაბუთებული და არგუმენტები გამყარებულია შესაფერისი მაგალითებით.	5
2.	მსჯელობა მოლიანობაში დასაბუთებულია, თუმცა ცალკეულ შემთხვევებში არგუმენტაცია არასაკმარისია და/ან არ არის გამყარებული შესაფერისი მაგალითებით.	4
2.	მსჯელობა დასაბუთებულია, თუმცა ცალკეულ შემთხვევებში არგუმენტებსა და მოხმობილ მაგალითებს დამაჯერებლობა აკლია.	3
3.	მსჯელობა ზერელედაა დასაბუთებული და არგუმენტები არადამაჯერებელია.	2
4.	მსჯელობა ძალზე ზოგადია, არგუმენტების და/ან მაგალითების მოხმობისას დაშვებულია უზუსტობა ან ფაქტობრივი შეცდომა.	1
5.	მსჯელობა დასაბუთებული არ არის.	0

IV კრიტერიუმი

№	დამოუკიდებელი აზროვნება და ზოგადი განათლება	ქულები
1.	ნაშრომში მკაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა და ზოგადი განათლება.	3
2.	ნაშრომში ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა მკაფიოდ გამოვლინდა ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში მკაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა, თუმცა ნაწილობრივ გამოვლინდა ზოგადი განათლება.	2
3.	ნაშრომში ნაწილობრივ გამოვლინდა ზოგადი განათლება და/ან დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი.	1
4.	ნაშრომში არ გამოვლინდა დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი და ზოგადი განათლება.	0

V. კრიტერიუმი

№	ლექსიკა და სტილი	ქულები
1.	ნაშრომში აზრი ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და მკაფიოდაა გამოხატული, შერჩეულია დასმული ამოცანის შესაფერისი სტილი, დაცულია ნაშრომის სტილისტური ერთგვაროვნება. გვხვდება ორიოდე სტილისტური ხარვეზი.	3
2.	ნაშრომში აზრი ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და მკაფიოდაა გამოხატული, მაგრამ გვხვდება სტილისტური ხარვეზები.	2
3.	ნაშრომში აზრი გასაგებია, მაგრამ ლექსიკა მწირია, გვხვდება არაადეკვატური ლექსიკა და სტილისტური ხარვეზები.	1
4.	ნაშრომი სტილისტურად გაუმართავია.	0

VI. პრიტერიუმი

№	მორფოლოგია, ორთოგრაფია, სინტაქსი	ქულები
1.	არ არის დაშვებული ერთზე მეტი შეცდომა.	4
2.	არ არის დაშვებული ორზე მეტი შეცდომა.	3
3.	არ არის დაშვებული ოთხზე მეტი შეცდომა.	2
4.	არ არის დაშვებული ექვსზე მეტი შეცდომა.	1
5.	დაშვებულია ექვსზე მეტი შეცდომა.	0

VII. პრიტერიუმი

№	პუნქტუაცია	ქულები
1.	არ არის დაშვებული სამზე მეტი შეცდომა.	2
2.	არ არის დაშვებული ექვსზე მეტი შეცდომა.	1
3.	დაშვებულია ექვსზე მეტი შეცდომა.	0

წაკითხულის გააზრების შეფასების სქემა

I ვარიანტი

3. ----- ღ) 4. ----- ღ) 5. ----- ღ) 6. ----- ღ) 7. ----- ღ)
 8. ----- ღ) 9. ----- ღ) 10. ----- ღ) 11. ----- ღ) 12. ----- ღ)
 13. ----- ღ) 14. ----- ღ) 15. ----- ღ) 16. ----- ღ) 17. ----- ღ)

II ვარიანტი

3. ----- ღ) 4. ----- ღ) 5. ----- ღ) 6. ----- ღ) 7. ----- ღ)
 8. ----- ღ) 9. ----- ღ) 10. ----- ღ) 11. ----- ღ) 12. ----- ღ)
 13. ----- ღ) 14. ----- ღ) 15. ----- ღ) 16. ----- ღ) 17. ----- ღ)

III ვარიანტი

3. ----- ღ) 4. ----- ღ) 5. ----- ღ) 6. ----- ღ) 7. ----- ღ)
 8. ----- ღ) 9. ----- ღ) 10. ----- ღ) 11. ----- ღ) 12. ----- ღ)
 13. ----- ღ) 14. ----- ღ) 15. ----- ღ) 16. ----- ღ) 17. ----- ღ)

IV ვარიანტი

3. ----- ღ) 4. ----- ღ) 5. ----- ღ) 6. ----- ღ) 7. ----- ღ)
 8. ----- ღ) 9. ----- ღ) 10. ----- ღ) 11. ----- ღ) 12. ----- ღ)
 13. ----- ღ) 14. ----- ღ) 15. ----- ღ) 16. ----- ღ) 17. ----- ღ)

წერითი დავალების შეფასების კრიტერიუმები

წერითი დავალების მაქსიმალური ქულაა 25. უპირველეს ყოვლისა, გამსწორებელმა უნდა განსაზღვროს, **უპასუხებს თუ არა ნაწერი მოცემულ დავალებას.**

თუ აბიტურიენტის ნაშრომი დავალებას არ უპასუხებს, მოცემული ტექსტის პერიფრაზია, მითითებები მხოლოდ ერთ-ორი წინადაღებით არის შესრულებული ან ტექსტი მთლიანობაში არააღერგატურადაა გაგებული, ანდა ენობრივად იმდენად გაუმართავია, რომ აზრის გაგება ჭირს, **დაიწერება 0 ქულა და ნაწერი აღარ გასწორდება.**

თუ ნამუშევარი დავალებას უპასუხებს, იგი უნდა გასწორდეს ქვემოთ მოცემული შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით.

I კრიტერიუმი

Nº	დავალების აღეკვატურად გაგება და გააზრება	ქულები
1.	დავალების პირობა აღეკვატურადაა გაგებული, ტექსტი დრმალა გააზრებული, ნაშრომში იგრძნობა ავტორის უმთავრესი სათქმელისა და ემოციური მიზანდასახულობის წვდომა.	4
2.	დავალების პირობა და ტექსტი აღეკვატურადაა გაგებული.	3
3.	დავალების პირობა და ტექსტი მთლიანობაში აღეკვატურადაა გაგებული და გააზრებული, თუმცა ერთ შემთხვევაში შეინიშნება დავალების პირობის ან ტექსტის არააღერგატური გაგება.	2
4.	ერთზე მეტ შემთხვევაში დავალების პირობა ან/და ტექსტი არააღეკვატურადაა გაგებული.	1
5.	ტექსტი მთლიანობაში არააღეკვატურადაა გაგებული.	0 ნაწერი აღარ სწორ- დება

II კრიტერიუმი

Nº	ნაშრომის აგება	ქულები
1.	ნაშრომი უპასუხებს სამივე მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული , მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადაა გამოყოფილი (დავალების მითითება შესრულებულად არ ჩაითვლება, თუ მასზე მხოლოდ ერთი-ორი წინადაღებით იქნება პასუხი გაცემული).	3
2.	ნაშრომი უპასუხებს სამ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადაა გამოყოფილი; ან ნაშრომი უპასუხებს ორ მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული , მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადაა გამოყოფილი.	2
3.	ნაშრომი უპასუხებს ორ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადაა გამოყოფილი; ან ნაშრომი უპასუხებს ერთ მითითებას და კარგადაა ორგანიზებული , მონაკვეთები თანამიმდევრულად და ლოგიკურად ენაცვლება ერთმანეთს, აბზაცები სწორადაა გამოყოფილი.	1
4.	ნაშრომი უპასუხებს ერთ მითითებას, თუმცა ნაწილობრივ დარღვეულია ტექსტის ლოგიკა ან/და ზოგან აბზაცები არასწორადაა გამოყოფილი.	0

III კრიტერიუმი

IV კრიტერიუმი

№	ტექსტის მხატვრული თავისებურებების შეფასება	ქულები
1.	ნაშრომში გამოყოფილია ტექსტის არაერთი მხატვრული თავისებურება (მოცემულია მსჯელობა ავტორის სტილისა და/ან მხატვრული საშუალებების შესახებ) და მსჯელობა დასაბუთებულია კონკრეტული მაგალითებით.	2
2.	ნაშრომში გამოყოფილია ტექსტის არაერთი მხატვრული თავისებურება (მოცემულია მსჯელობა ავტორის სტილისა და/ან მხატვრული საშუალებების შესახებ) და მსჯელობა დასაბუთებულია კონკრეტული მაგალითებით, თუმცა მოხმობილია ერთი არაადეკვატური მაგალითი; ანდა გამოყოფილია ტექსტის ერთი მხატვრული თავისებურება და მსჯელობა დასაბუთებულია კონკრეტული მაგალითით.	1
3.	ნაშრომში გამოყოფილია ტექსტის მხატვრული თავისებურებები (მოცემულია მსჯელობა ავტორის სტილისა და/ან მხატვრული საშუალებების შესახებ), მაგრამ არ არის დასაბუთებული კონკრეტული მაგალითებით ან მოხმობილია ერთზე მეტი არაადეკვატური მაგალითი; ანდა ნაშრომში არ არის გამოყოფილი ტექსტის მხატვრული თავისებურებები (არ არის მოცემული მსჯელობა ავტორის სტილისა და/ან მხატვრული საშუალებების შესახებ).	0

V კრიტერიუმი

№	დამოუკიდებელი აზროვნება და ზოგადი განათლება	ქულები
1.	ნაშრომში მკაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა და ზოგადი განათლება.	3
2.	ნაშრომში ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა მკაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში მკაფიოდ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, შეხედულებათა და შეფასებათა არაშაბლონურობა, თუმცა ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	2
3.	ნაშრომში ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლებაც და დამოუკიდებელი აზროვნების უნარიც; ან არ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, თუმცა ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება; ანდა ნაშრომში ნაწილობრივ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, მაგრამ არ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	1
4.	ნაშრომში არ გამოვლინდა აბიტურიენტის დამოუკიდებელი აზროვნების უნარი, აგრეთვე არ გამოვლინდა აბიტურიენტის ზოგადი განათლება.	0

VI კრიტერიუმი

№	ფაქტობრივი შეცდომები	ქულები
1.	ნაშრომში არ არის დაშვებული ფაქტობრივი შეცდომა.	1
2.	ნაშრომში დაშვებულია ფაქტობრივი შეცდომა.	0

VII კრიტერიუმი

Nº	ლექსიკა და სტილი	ქულები
1.	ნაშრომში აზრი ენობრივად (ლექსიკურად) ზუსტად და ძალითოდაა გამოხატული, შერჩეულია დასტული ამოცანის შესაფერისი სტილი , აგრეთვე დაცულია ნაშრომის სტილისტური ერთგვაროვნება, გვხვდება ორიოდე სტილისტური ხარვეზი.	2
2.	ნაშრომში აზრი გასაგებია, მაგრამ ლექსიკა მწირია , გვხვდება რამდენიმე სტილისტური ხარვეზი.	1
3.	თხზულება სტილისტურად გაუმართავია .	0

VIII კრიტერიუმი

Nº	სინტაქსური კონსტრუქციები	ქულები
1.	ნაშრომში დაშვებულია ერთი სინტაქსური შეცდომა.	2
2.	ნაშრომში დაშვებულია ორი სინტაქსური შეცდომა.	1
3.	ნაშრომში დაშვებულია ორზე მეტი სინტაქსური შეცდომა.	0

IX კრიტერიუმი

Nº	მორფოლოგია, ორთოგრაფია და პუნქტუაცია	ქულები
1.	არ არის ოთხზე მეტი ამ ტიპის შეცდომა.	2
2.	არ არის ცხრაზე მეტი ამ ტიპის შეცდომა.	1
3.	დაშვებულია ცხრაზე მეტი ამ ტიპის შეცდომა.	0